Raamatunkääntäjien koulutus

Raamattu kaikille kielille · Jakso 5

Sofia Ngakarama ja Mikko Tassia · Toimittaja Päivi Peittola

Äänitteen kesto 10 min 49 s

Puhekieli on muokattu selkeäksi kirjakieleksi. Puheenvuorojen sisältö ja rukoukset on säilytetty. Koulutuksen järjestelyjä koskevat tiedot kuvaavat ohjelmassa esitettyä tilannetta.

Johdanto koulutukseen

Päivi Peittola: Tervetuloa kuuntelemaan Raamattu kaikille kielille -ohjelmaa. Minä olen Päivi Peittola, ja kanssani on Mikko Tassia The Word for the World -raamatunkäännösjärjestöstä.

Tänään puhumme raamatunkäännöstyön koulutuksesta. Ohjelmassamme vierailee Sofia Ngakarama. Hän kertoo, mitä koulutus pitää sisällään, miksi kääntäjiä koulutetaan ja millä tavalla koulutus toteutetaan. Kuunnellaan hetki, mitä Sofia tästä sanoo.

Miksi raamatunkääntäjiä koulutetaan?

Sofia Ngakarama: Raamatunkääntäjiä koulutetaan, jotta he osaisivat välittää Raamatun sanoman ymmärrettävällä tavalla omalle kielelleen.

Käännöksissä on tärkeää säilyttää tarkka merkitys ja samalla sanoittaa se niin, että teksti on lukijalle luontevaa ja ymmärrettävää. Tämä voi olla yllättävän vaikeaa, jos kielestä puuttuu esimerkiksi teologista sanastoa tai koko kirjakieli.

Tätä varten äidinkieliset raamatunkääntäjämme suorittavat kokonaisen raamatunkäännösdiplomin. He opiskelevat samalla, kun he työstävät käännöksiä. Opiskelu kuitenkin painottuu työn alkuvaiheeseen. Opinnot on usein saatu päätökseen noin kolmessa tai neljässä vuodessa, ennen Uuden testamentin julkaisemista.

Mitä diplomiopinnot sisältävät?

Sofia Ngakarama: Kaikki The Word for the World -järjestön raamatunkääntäjät opiskelevat raamatunkääntämisen periaatteita ja teoriaa sekä Raamatun ymmärtämistä ja tulkintaa. Tähän kuuluu Uuden ja Vanhan testamentin eksegetiikkaa sekä tekstikritiikkiä.

Opinnoissa tutustutaan myös Raamatun alkukieliin, hepreaan ja kreikkaan. Tämä tukee Paratext-tietokoneohjelman käyttöä. Ohjelmaa käytetään nykyään raamatunkäännöstyössä.

Lisäksi opiskellaan kielitieteen eri osa-alueita. Näiden kurssien tavoitteena on auttaa kääntäjiä ymmärtämään oman kielensä rakennetta ja ilmaisukeinoja: miten esimerkiksi uusia sanoja muodostetaan ja millainen tarinankerronta on kielelle luontevaa.

Kun kääntäjät osaavat käyttää oman kielensä keinoja luontevasti, myös Raamatun teksteistä saadaan luontevamman kuuloisia.

Näiden lisäksi on kulttuurien ymmärtämiseen liittyviä kursseja eli antropologiaa. Koulutukseen kuuluu myös lukutaitotyötä, kristillistä johtajuutta ja lähetystyötä käsitteleviä kursseja.

Opiskelutaidot ja käytännönläheinen opetus

Sofia Ngakarama: Monilla kääntäjillä on melko vähän opiskelukokemusta. Mukana voi olla peruskoulun käyneitä nuoria aikuisia tai paljon vanhempia ihmisiä, pastoreita, maanviljelijöitä ja monenlaisista taustoista tulevia osallistujia.

Siksi opetamme opintojen alkuvaiheessa myös perusopiskelutaitoja ja tietokonetaitoja.

Kaikki kurssit on suunniteltu hyvin käytännönläheisiksi. Niiden kaikkien tavoitteena on auttaa käytännön käännöstyössä.

Koulutusjaksoja omassa maassa ja verkossa

Sofia Ngakarama: Käytännössä eri kääntäjätiimit kootaan yleensä koulutustapahtumiin heidän oman maansa sisällä. He tulevat muutamaksi viikoksi opiskelemaan muutaman kurssin ja opiskelevat oman maansa kielellä. Myös opettajat ovat useimmiten samasta maasta.

Kääntäjät joutuvat usein matkustamaan pitkiä matkoja päästäkseen näihin koulutustapahtumiin muutamaksi viikoksi.

Hiljattain olemme löytäneet vaihtoehtoisen tavan suorittaa kursseja: verkkokurssit. Niiden kysyntä ja sen myötä myös tarjonta ovat kasvaneet viime vuosina erittäin voimakkaasti. Omasta kylästä ei enää välttämättä tarvitse matkustaa, jos internet ja sähkö toimivat.

Verkkokursseilla opettaja ja opiskelijat eli kääntäjät tulevat usein monesta eri maasta. Silloin opiskelukieli on englanti.

Meillä on ollut muutamia kokeiluja myös ranskaksi ja swahiliksi. Työtä riittää kuitenkin vielä siinä, että verkkokursseja saadaan tarjolle kaikilla tarvittavilla kielillä.

Diplomi avaa mahdollisuuksia jatko-opintoihin

Sofia Ngakarama: Raamatunkäännöstyö ei ole pelkästään hengellinen vaan myös varsin akateeminen tehtävä. Siksi olemme halunneet antaa opinnoista tunnustuksen raamatunkäännösdiplomin muodossa.

Diplomi avaa monille kääntäjille mahdollisuuksia jatko-opintoihin. Afrikassa, Keniassa, on jo yksi yliopisto, joka hyväksilukee näitä kursseja. Euroopassa ja Aasiassa vastaavat neuvottelut ovat alkamassa.

Koulutuksen vaikutus yhteisöihin

Sofia Ngakarama: Kääntäjät jatkavat usein erilaisissa raamatunkäännöstyöhön liittyvissä tehtävissä vielä oman käännöksensä valmistumisen jälkeenkin.

Heistä saattaa tulla eksegeettejä eli Raamatun tulkinnan asiantuntijoita, koulutuskoordinaattoreita tai johtajia. He voivat ryhtyä lukutaitotyöhön tai kouluttaa muita tietokoneiden käyttöön.

Jos he suorittavat tutkinnon, heistä voi tulla myös opettajia, jotka opettavat diplomikursseja seuraaville kääntäjätiimeille.

Koulutuksen vaikutus ei siis rajoitu yksittäisiin ihmisiin tai käännöshankkeisiin. Sillä on usein paljon laajempi vaikutus yhteisöihin. Se voi tukea yhteisöjä ja koko maata sen mukaan, millaisiin hankkeisiin kääntäjät myöhemmin elämässään päätyvät.

Rukous kääntäjien turvallisuuden puolesta

Päivi Peittola: Sofia Ngakarama kertoi raamatunkääntäjien koulutuksesta. Hän jätti meille myös rukousaiheita kääntäjien puolesta. Nyt rukoilemme Mikon kanssa.

Ensimmäisenä on rukous kääntäjien turvallisuuden puolesta heidän kotikylissään ja maissa, joissa on konflikteja ja vihamielisyyttä kääntäjiä kohtaan. Tämä koskee erityisesti niin sanottuja suljettuja maita, joissa työtä ei tehdä avoimesti.

Mikko Tassia: Taivaallinen Isä, rukoilemme, että sinä varjelisit näitä kääntäjiä erityisesti maissa, joissa työ ei ole avointa ja joissa on vihamielisyyttä kääntäjiä ja kristillistä sanomaa kohtaan.

Kiitos, Herra, että olet luvannut olla meidän kaikkien kanssa, kun seuraamme sinua. Rukoilemme kääntäjille erityistä varjelusta, jotta he voisivat tehdä työtään uhista vapaina ja heidän sydämessään voisi olla rauha.

Anna heidän turvata sinuun ja keskittyä työhönsä myös tilanteissa, joissa yhteiskunnassa on ongelmia. Varjele myös heidän perheitään, seurakuntiaan ja koko työyhteisöä.

Rukous terveyden puolesta

Päivi Peittola: Herra, rukoilemme näille kääntäjille terveyttä. Näet myös kaikki terveysongelmat, joita heillä tällä hetkellä on.

Rukoilemme, että koskettaisit heitä parantavalla kädelläsi ja antaisit heille terveyttä, jotta he voisivat toipua ja jatkaa käännöstyötään. Varjele myös sairauksilta siellä, missä sairastumisen riskit ovat suuret.

Rukous työn, opiskelun ja perhe-elämän tasapainosta

Mikko Tassia: Rukoilemme myös, että kääntäjät onnistuisivat tasapainottamaan käännöstyön, opiskelun ja perhe-elämän.

Anna heidän pystyä keskittymään, jakamaan ja suunnittelemaan ajankäyttöään sekä käyttämään aikaansa tehokkaasti niin, ettei mikään näistä kärsisi. Anna käännöstyön, opiskelun ja perhe-elämän muodostaa hyvä ja tasapainoinen kokonaisuus.

Rukous yhteyden puolesta

Päivi Peittola: Rukoilemme kääntäjille hyvää yhteyttä käännöstiimien sisällä ja myös kirkkokuntien välille.

Herra, rukoilemme, että erimielisyydet, jotka eivät ole sinusta lähtöisin vaan vihollisen yrityksiä tehdä tyhjäksi tekojasi, saataisiin ratkaistua. Anna syntyä sinun luomaasi yhteyttä, rakkautta, anteeksiantoa ja halua yhteyteen.

Rukous ymmärrettävän ja uskollisen käännöksen puolesta

Mikko Tassia: Rukoilemme kääntäjille myös kykyä ymmärtää Raamattua hyvin ja välittää evankeliumi sekä koko Raamatun sanoma omalle kielelleen selkeästi ja uskollisesti, alkutekstiä vastaavasti. Anna heidän käyttää luontevaa, ymmärrettävää ja hyvää kohdekieltä.

Jeesuksen nimessä.

Päivi Peittola: Aamen. Kiitos, kun olit mukana tässä ohjelmassa. Seuraavalla kerralla puhumme raamatunkäännöstyön konsultoinnista. Oikein paljon siunausta päivääsi.